

KMH Symfoniorkester spelar ukrainskt

—
fredag 24 april kl. 18.00
—

Kungasalen

Program

Mykola Lysenko (1842–1912)

Ouvertyr ur *Taras Bulba*

William Paaso (f. 2000)

Ombord på solen (uruppförande)

Ludwig van Beethoven (1770–1827)

Pianokonsert nr 2 i B-dur, op. 19

I. Allegro con brio

II. Adagio

III. Rondo. Molto allegro

solist: Jareem Wilmore

paus

Borys Lyatoshynsky

Symfoni nr 3 i h-moll, op. 50, *Peace will defeat war*

I. Andante maestoso – Allegro feroce

II. Lento

III. Allegro risoluto

Programkommentarer

Mykola Lysenko (1842–1912): Ouvertyr ur Taras Bulba

Mykola Lysenko räknas som den ukrainska konstmusikens grundgestalt. I sitt arbete förenade han västeuropeiska kompositionsideal med ukrainsk folkmusik, och blev därmed en central figur i utvecklingen av en nationell musikalisk identitet. Operan Taras Bulba, baserad på Nikolaj Gogols berättelse, skildrar kampen för frihet och nationell självständighet. Overtyren sammanfattar verkets dramatiska kärna, med kraftfulla kontraster, folkliga melodiska drag och ett uttryck som pendlar mellan heroism och tragedi. Att operan länge inte fick framföras på originalspråk vittnar om den politiska laddningen i verket, och ger musiken ytterligare historisk tyngd.

William Paaso (f. 2000-tal)

I Ombord på solen möter vi en samtida kompositör från KMH. Verket rör sig i ett klangligt landskap där energi, rörelse och färg står i centrum. Musiken kan uppfattas som en resa, där orkesterns olika klanglager skapar ett dynamiskt flöde mellan det drivande och det stilla. Titeln antyder en rörelse bortom det jordiska, mot något intensivt och svårfångat, där ljus och kraft blir bärande element i det musikaliska förloppet.

Ludwig van Beethoven: Pianokonsert nr 2 i B-dur, op. 19

Trots sin numrering är detta Beethovens första fullbordade pianokonsert. Verket bär tydliga spår av den klassiska traditionen från Mozart och Haydn, men rymmer redan de uttryck som senare skulle bli typiska för Beethoven. Första satsen präglas av energi och kontrast, där solisten och orkestern för en livlig dialog. Den långsamma satsen öppnar ett mer eftertänksamt och lyriskt rum, medan finalen återvänder till ett lekfullt och virtuost uttryck. Pianokonserten markerar en brytpunkt mellan klassicism och romantik, där den individuella rösten börjar träda fram med större tydlighet.

Borys Lyatoshynsky (1895–1968): Symfoni nr 3 i h-moll, op. 50, Peace will defeat war

Borys Lyatoshynsky är en av de mest betydelsefulla tonsättarna i Ukrainas moderna musikhistoria. Hans tredje symfoni, komponerad i efterkrigstidens Sovjetunionen, är ett verk med stark existentiell laddning. Symfonin uruppfördes 1951 i Kyiv och mottogs med stor entusiasm av publiken, men fördömdes kort därefter av de sovjetiska myndigheterna. Den kritiserades för att vara alltför mörk och för att inte uppfylla kraven på ideologiskt korrekt, "livsbejakande" konst. Musiken rör sig mellan våldsam dramatik och stilla reflektion. Den uttrycker både förtvivlan och motstånd, men också en envis tro på fred. Undertiteln Peace will defeat war framstår som ett konstnärligt ställningstagande, där hoppet inte förnekar mörkret, utan existerar mitt i det. I dag betraktas symfonin som ett av 1900-talets centrala symfoniska verk, ofta jämförd med Gustav Mahler i sin emotionella och filosofiska räckvidd.

Theodore Kuchar, dirigent

Theodore Kuchar är en internationellt verksam och flerfaldigt prisbelönt dirigent med en omfattande karriär och diskografi på över 140 CD-inspelningar. Han är född i New York i en familj med ukrainska rötter och utbildad som violast vid Cleveland Institute of Music. Under sin karriär har han varit konstnärlig ledare och chefsdirigent för flera orkestrar världen över. Hans inspelningar har uppmärksammats internationellt och inkluderar en Grammy-nominering. Kuchar har en särskilt stark förankring i det ukrainska musiklivet. Han är chefsdirigent för Lviv National Philharmonic Orchestra och tillträdde 2025 även som chefsdirigent för Academic Symphony Orchestra of the National Philharmonic of Ukraine i Kyiv.